

Undervisningsplan for klarinet

Af Finn Jacobsen

Det dybe register. De nederste 19 toner til og med noteret b1. Den solide blæse-, tunge- og fingerteknik grundlægges her.

Hvordan blæser man. Luftsøjlen understøttes af mavemusklers mm. og fortsætter uhindret gennem hals, mund og klarinet. En fornemmelse af, at klangen opstår ude foran. En fornemmelse af at blæse én evig uforandret tone, uafhængig af om dybt eller højt, få fingre eller mange fingre, svagt eller kraftigt, langsomt eller hurtigt, legato (sammenhængende) eller staccato (adskilt).

Fingrene på venstre (øverste) hånd. Begynd uden fingre på, og lær dem at placere sig præcist på hullerne, en efter en. Derefter at fjerne sig fra hullerne, og endelig at følges nøjagtigt ad, to eller flere ad gangen.

Fingrene på højre (nederste) hånd - den der bærer instrumentet. Som med venstre hånd, endvidere at kombinere de to hænder, enten i rækkefølge eller skiftevis.

Den rigtige fingerstilling og -bevægelse. De let rundede, afslappede fingre, med særligt henblik på venstre hånds skrå stilling og dens tommel- og pegefingers forskellige funktioner, og dens bevægelse i håndleddet.

Mundstilling (embouchure) i det dybe register. Den der giver en fyldig, ensartet, stabil, robust, frit klingende tone. Fast uden at være hård, fleksibel uden at være løs.

Hvordan man bruger tungen til at skille tonerne ad - artikulation - staccato. Skab klangbrødet først, skær det derefter i tyndere eller tykkere, skarpt adskilte eller næsten sammenhængende skiver. Alt sammen ved hjælp af tungespidsens kontakt med bladkanten.

Det overblæste register. Videre til og med det høje c3. Først efter et halvt til halvandet år går vi videre til dette. De grundlæggende regler gælder stadig, men kravene til præcision i udførelsen stiger proportionelt med tonehøjden. Træning ved hjælp af duodecimer - blæs over og kom ned igen.

Hvordan man skifter mellem registrene - embouchure og fingerstilling. Blæs som var det én lang tone uanset register, og væn højre hånd til at komme på i forvejen eller blive på, ved gis, a og b.

Videreudvikling af blæse- og fingerteknik. Alle toner - alle greb.

De højeste toner. Over c3 til c4.

Ovenstående er en kronologisk gennemgang. Klangen er det gennemgående tema. Til sidst nogle generelle emner:

Metode. Fra første dag lærer eleven at lytte, til sig selv og til læreren. Målet er at bringe det opnåede resultat i overensstemmelse med de forestillinger, man har udviklet. En stor del af undervisningen går ud på at spille en- eller tostemmig med læreren.

Materiale. En kortere eller længere sang hver gang, som indeholder et eller to nye emner, nye toner ell. l. Senere suppleret med øvelser målrettet specielle tekniske eller klanglige udfordringer. Tager i vid udstrækning hensyn til elevens egne ønsker. Play-along-materiale (f. eks. Disney-melodier) inddrages for at forhøje underholdningsværdien i læreprocessen

Noder. Et uvurderligt hjælpemiddel ved tilegnelsen af musikalsk stof og i sammenspil. For at bevare glæden og holde interessen fangen tilbydes især yngre elever et logisk og effektivt talsystem indtil noderne tager over. Alle former for musikteori integreres i den daglige undervisning, når og hvor som helst det føles passende og nødvendigt.

Øvning. Betydningen af at gentage krævende passager eller emner langsomt, mange gange, og i små portioner ad gangen.

Transponering. Orientering om fænomenet og praktisk træning. Omskoling til andre klarinettertyper.

Instrumentet – behandling og vedligeholdelse. Herunder hele det store kapitel om blade.